

РЕШЕНИЕ

№ 2569

гр. Варна, 12.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 39 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и трети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Христина В. Тодорова Колева

при участието на секретаря Цветелина Пл. Илиева
като разгледа докладваното от Христина В. Тодорова Колева Гражданско дело № 20233110101421 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по предявен от Г. С. А., ЕГН *****, адрес: гр. ***, съдебен адрес: гр. *** чрез адв. Й. А. срещу ЗАД А, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. *** иск с **правно основание 405, ал. 1 КЗ** за осъждане ответното дружество да заплати сумата в размер на **80 лева /осемдесет лева/ - частичен иск** от общо 568.98 лева, представляващи претърпени от ищеца имуществени вреди в резултат от настъпилото на 28.10.2020г. застрахователно събитие с увредения лек автомобил Ауди А3, с рег. № ***, ведно със законна лихва върху нея считано от 24.11.2020г. до окончателното изплащане на сумата.

В о.с.з. на 23.06.2023г., на основание **чл.214 ГПК** е допуснато изменение в размера на предявения иск чрез неговото увеличаване от сумата в размер на **80.00лв. /осемдесет лева/ - частичен иск** от общо 568.98 лева, на сумата в размер **263.82 лв. /двеста шестдесет и три лева и 0.82 ст./ - частичен иск** от общо 568.98 лева.

Ищецът основава исковата си претенция на следните фактически твърдения: на 23.10.2019г. между него и ответника възникнало застрахователно правоотношение, обективизирано в застрахователна полица № № ***. Предмет на договора бил лек автомобил, собственост на ищеца - Ауди А3, с рег. № ***, застрахован със застраховка „Каско”, клауза Пълно каско, със срок на действие 01.11.2019г.-31.10.2020г. Автомобилът бил оценен на стойност 12499 лева, като застрахователната премия, която следвало да заплати ищецът съгласно застрахователния договор била в размер на сумата от 1003.98 лева. Към настоящия момент премията била изплатена на застрахователя. На 28.10.2020г. около 09:10 часа в гр. Варна, кв. Младост на паркинга пред бл.142, ищецът установил настъпили увреждания по автомобила – предна броня и преден ляв калник. Уведомил застрахователя за настъпилото събитие, като ответникът извършил оглед на МПС и съставил

Опис на претенция по щета № ***. Застрахователят определил размера на обезщетението, който възлизал на 61.02 лева, което към настоящия момент му било изплатено. Счита, че определеното обезщетение не овъзмездява претърпените имуществени вреди. Твърди, че за отстраняване на щетите била необходима сумата в размер на 600 лв., като след приспадане на заплатеното обезщетение, застрахователят му дължал сумата в размер на 568.98 лв. Ето защо, претендира от ответното дружество застрахователно обезщетение в действителния размер на причинените вреди по автомобила, ведно със законната лихва от 24.11.2020г., която претенция заявява понастоящем като частичен иск. Искането е за уважаването ѝ и присъждане на разноски.

В рамките на предоставения му срок по чл. 131 ГПК, ответникът е депозирал отговор на исковата молба, обективиращ съображенията му за оспорване на така предявения иск по основание и размер. Не оспорва наличието на застрахователно правоотношение между него и ищеца по сключен застрахователен договор „Каско на МПС” за процесния автомобил, обективиран в полица № *** от 23.10.2019г., със срок на действие от 01.11.2019г. до 31.10.2020г.. Не оспорва, че на 29.10.2020г. е заведена претенция за репарирание на щети по автомобил Ауди А3, с рег. № ***, установени на 28.10.2020г. Застрахованият декларира, че е съгласен размерът на обезщетението да бъде определен съгласно ОУ на застрахователното дружество. Застрахователното обезщетение било определено на 61.02 лева по експертна оценка, като отговаряло на т. 72 и т.74 от Общите условия по застраховка „Каско”. Навежда доводи, че обезщетението следвало да се изплаща единствено по експертна оценка, освен ако застрахованият по застраховка "Каско" представи доказателства за причинени в резултат на застрахователно събитие вреди и за извършен в специализиран сервиз ремонт за тяхното поправяне. В сключения между страните застрахователен договор, страните са договорили обезщетяване по експертна оценка на застрахователя и доверен сервиз. В заявлението за изплащане на обезщетение, ищецът е посочил начин на обезщетяване на вредите по експертна оценка на застрахователя. Застрахователят е извършил оглед на пострадалия автомобил, като е съставил опис на щетите по претенция №***/04.11.2020г.. Установени са увреждания по предна броня и преден ляв калник. Ремонтът на детайла предна броня-боядисване бил изключен на основание т.16.2 от ОУ, тъй като към момента на сключване на застрахователния договор са били налице вреди по предна броня на автомобила от същия характер и вид, като не са представени последващи доказателства за отстраняването им. В условията на евентуалност счита, че е налице основание за отказ за изплащане на обезщетение за този детайл на основание т.58.1 от ОУ. Сочи, че съгласно т.17, раздел V от ОУ, застрахователната сума, посочена в полицата представлявала горната граница на отговорността на застрахователя. По полицата били изплатени обезщетения по заведени претенции в общ размер на 2206.92 лева и застрахователят отговарял до сумата 10 292.08 лева, съгласно т.22 и т.22.1 от ОУ. Излага, че изплатеното обезщетение е справедлив еквивалент на претърпените от ищеца имуществени вреди и достатъчен за тяхното репарирание. Оспорва и дължимостта на акцесорната претенция. Моли за отхвърляне на иска.

Съдът, след като взе предвид становищата на страните, събраните по делото доказателства и съобрази приложимия закон, прие за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ.

По делото на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК е прието за безспорно и ненуждаещо се от доказване в отношенията между страните, че към 28.10.2020г. по отношение на лек автомобил марка Ауди А3, с рег. № *** е бил налице валидно сключен договор за застраховка „Каско”, клауза Пълно каско при ответника, обективиран в полица № *** от 23.10.2019г., със срок на действие от 01.11.2019г. до 31.10.2020г., че ответникът определил размер на обезщетението, който възлизал на 61.02 лева, което е изплатено на ищеца.

От застрахователна полица № *** от 23.10.2019г., със срок на действие от 01.11.2019г. до 31.10.2020г. е видно, че действителната стойност /застрахователната сума/ на застрахованото МПС е 12 499 лева, при застрахователна премия 1003.98 лева. Не е спорно, че премията е заплатена в полза на застрахователното дружество. В договора е посочен начин на обезщетяване – експертна оценка; доверен сервиз.

Не е спорно, че ищецът е собственик на автомобила.

Ищецът на 29.10.2020г. е уведомил застрахователя за настъпилите щети по автомобила, като ответникът е съставил Опис на щета по претенция № №***/04.11.2020г. за причинени увреждания по автомобила.

Не е спорно, че ответникът е отказал изплащане на обезщетение, като се е позовал на т.16.2 ОУ.

От ответника са представени доказателства за изплатени обезщетения по други щети.

Представени са Общи условия за застраховка на МПС - Каско, действащи към момента на настъпване на застрахователното събитие.

Съобразно заключението по допуснатата САТЕ, Участник I с лек автомобил „Ауди А3", рег N: ***, собственост на Г. С. А., е паркирал своя автомобил в гр. *** на паркинг пред бл. 142. На 28.10.2020 г. около 09:10 часа, отивайки до автомобила, е установил увреждания по него от неизвестен извършител. За събитието е уведомен застрахователят и след оглед на автомобила от негов представител е съставен Опис на щетите по претенция ***. След съпоставяне на уврежданията на лек автомобил „Ауди А3" с рег. N: *** (описани от застрахователя в Опис на щетите по претенция *** и видими на предоставения снимков материал), вещото лице приема, че реалният и възможен механизъм на настъпване на застрахователното събитие е пряк контакт между превозното средство, докато е в паркирано състояние и обект, движещ се в близост до него. Вещото лице приема уврежданията, установени при оглед на автомобила от представител на застрахователя, описани в Опис на щетите по претенция № *** и видими на предоставения снимков материал, а именно: Предна броня; Преден ляв калник. Общата стойност на щетите на автомобила по средни пазарни цени към датата на събитието, като при определяне на средната пазарна цена на труда се използва цената предлагана в сервиси отговарящи на съвременните изисквания за качество, а именно да притежават европейски сертификат за качество, както и сервиси не притежаващи европейски сертификат за качество, е в размер на 590.88 лв., която включва следните позиции: Общо за Предна броня - 266.04 лв.; Общо за Преден ляв калник - 249.84 лв.; Общо за Общи операции - 75.00 лв. Уврежданията, които са установени по автомобила при извършения оглед от представител на застрахователя и видими на предоставения снимков материал, са в зоната на съприкосновение и са вследствие на

съприкосновение с приплъзване с твърд предмет. При съпоставяне на механизма на произшествието и установените увреждания става ясно, че е налице причинно-следствена връзка между процесното ПТП и настъпилите вреди за лек автомобил „Ауди А3“ с рег. №: *** и е възможно същите да са причинени по степен и вид от настъпилото ПТП. На лист 37 по делото са налице две снимки на процесния автомобил, с дата и час 28.10.2019 14:33. На тези изображения се вижда наранено лаково покритие в долна дясна част на предна броня, в ъгъла на детайла, под решетка дясна в предна броня. По делото не са налице данни за отстраняването на това увреждане, както и на снимките на лист 39 и лист 40, с дата и час - 29/10/2020 11:41 - 11:45 няма видимост към тази част на детайла. Общата стойност на ремонта на предна броня и преден ляв калник, съгласно сключения договор за застраховка на МПС „Каско“, определена към датата на застрахователното събитие, съобразена със средни пазарни цени на части, часова ставка на труд, боя и материали и нормовремена на производителя, съгласно параметрите на договорите между ЗАД „А“, автосервиси и доставчици на части по Методика за ликвидация на частични щети (т.74 от Общите условия), е в размер на 274.22 лв. В о.с.з. вещото лице посочва, че щетите от 2019г. и 2020г., не са идентични. Увреждането от 2020г. е в по-голяма степен от това, настъпило през 2019г. Щетите в дясно по предната броня, не оказват никакво влияние за настъпване или степента на увреждане на щетите в ляво по предната броня. Стойността на възстановяване на предната броня за процесните щети, няма отношение дали има или няма други щети по бронята. Съобразно представения в о.с.з. снимков материал, вещото лице уточнява, че уврежданията по предна броня на л.а „Ауди А3“, рег. № ***, налични към момента на сключване на полицата, не са идентични с установените по щета ***. Щетата е заведена за увреждане в лявата част на предна броня към преден ляв калник. Тези увреждания не се констатира на снимките, които са от 2019г. при сключването на застраховката.

Съгласно разпоредбата на чл. 405, ал. 1 КЗ при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок.

Правото на справедлив размер на обезщетението и възможност за поправка на МПС, съобразно средните пазарни цени, не може да се отрече с оглед възрастта на автомобила, тъй като независимо от амортизацията на частите към момента на настъпване на произшествието, собственикът на автомобила не може да бъде задължен да го ремонтира със също толкова амортизирани и овехтели части.

В тази връзка следва да бъде съобразена практиката на ВКС - Решение №155/05.12.2016г. по т.д.№1092/2015г. на ВКС, 2-ро т.о., в което е прието, че не е възможно влезият в сила и действащ застрахователен договор, по който е заплатена дължимата застрахователна премия, да не осигурява застрахователно покритие за поетия застрахователен риск.

По смисъла на чл. 386, ал. 2 КЗ /идентичен с разпоредбата на чл. 208, ал. 3 КЗ /отм./ при настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение, което е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието. Съгласно разпоредбата на чл. 400, ал. 2 КЗ за възстановителна застрахователна стойност се смята стойността за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка,

строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка. В този смисъл е и задължителната практика на ВКС, обективизирана в постановените по реда на чл. 290 ГПК решения, както следва: решение № 6/02.02.2011 г. по т. д. № 293/2010 г. на ВКС, I т. о.; решение № 206/03.09.2013 г. по т. д. № 107/2011 г. на ВКС, II т. о.; решение № 79/02.07.2009 г. на ВКС по т. д. № 156/2009 г., I т. о.; решение № 235/27.12.2013 г. по т. д. № 1586/2013 г. на ВКС, II т. о.; решение № 115/09.07.2009 г. по т. д. № 627/2008 г. на ВКС, II т. о., решение № 209/30.01.2012 г. на ВКС по т. д. № 1069/2010 г., II т. о., както и в определение № 156/27.03.2015 г. по т. д. № 1667/2014 г. на ВКС, II т. о., постановени при действието на КЗ /отм./, но приложими и в настоящия случай, съгласно която за възстановителна стойност се приема стойността на разходите за материали и труд по средна пазарна цена към момента на настъпване на застрахователното събитие, без да се прилага коефициент за овехтяване на увредените части, доколкото по такива цени ще може да се купи вещ от същото качество и количество като увредената вещ.

Застрахователят се позовава на договорната свобода и постигнатите между страните уговорки за определяне и изплащане на обезщетение съобразно Общите условия към договора за имуществено застраховане, като поддържа наличие на изключението по т.16.2 ОУ.

Съдът счете за неоснователно по същество възражението на застрахователя.

Заклучението на вещото лице по допуснатата САТЕ е за липсата на идентичност между констатираното увреждане в момента на огледа при застраховане на автомобила и това, предмет на настоящата претенция.

Съобразно заключението на в.л. увреждането настъпило в резултат на събитието от 28.10.2020г. не е същото това, което действително застрахователят е документирал като налично към датата на сключване на договора. Ето защо, позоваването на тази клауза от страна на ответника е изначално неоснователно. Процесното увреждане не би могло да се определи и като такова настъпило като последица от съществуващото, доколкото с оглед характера му такава връзка е невъзможно да бъде направена. Експертът заключава, че предходното увреждане не влияе върху нужната стойност по отстраняване на процесното, вкл. не го и оскъпява.

Застрахователят се позовава също на договорната свобода и постигнатите между страните уговорки за начина на определяне на обезщетението съобразно Общите условия към договора за имуществено застраховане, като поддържа определяне на обезщетението по експертна оценка.

Съдът счете за неоснователно по същество възражението за приоритет на ОУ на застрахователя пред нормите на КЗ. Методиката на застрахователя следва да бъде съобразена като минимална долна граница в случаите, когато между страните не е налице спор относно размера на дължимото застрахователно обезщетение, но при съдебно предявена претенция за заплащане на застрахователно обезщетение, съдът следва да определи същото съобразно предвидените императивни законови правила. В разглеждания казус приложимите съгласно Методиката параметри за определяне на размера на обезщетението не отразяват адекватно действителната стойност на причинените вреди, тъй като не отчитат средната пазарна стойност, достатъчна към момента на увреждането за закупуване на ново имущество от същия вид, респективно пазарната стойност на ремонта за отстраняване

настъпилата вреда.

При съдебно решаване на спора, съдът следва да се съобрази с нормата на чл.400, ал.2 КЗ, съгласно която размерът на дължимото обезщетение при частична увреда, представлява възстановителната му стойност като цена на всички присъщи разходи за доставка, монтаж и други, които са необходими за възстановяване на това имущество във вида преди увредата, без прилагане на обезценка /в тази насока Решение № 57/07.07.2016 г. по т. д. № 3751/2014 г. на ВКС, първо т. о/. Затова при съдебно предявена претенция за заплащане на застрахователно обезщетение, в хода на която липсват данни за реално извършен ремонт и доказателства за осъществени разходи, не е предложено отремонтване в доверен сервиз, съдът следва да определи застрахователно обезщетение по действителната стойност на вредата към момента на настъпване на застрахователното събитие съгласно чл.386, ал.2 КЗ, като ползва заключение на вещо лице, без да е обвързан при кредитирането му да проверява дали не се надвишават минималните размери по Методиката към Наредба № 24/08.03.2006г. на КФН. Тази методика е от значение при определяне обезщетението от самия застраховател, евентуално Гаранционен фонд, но не може да бъде обвързваща по отношение на съда, който прилагайки разпоредбите на КЗ, в частност чл.400 и чл.386 КЗ, следва да съобрази Методиката само като минимални стойности, но да определи обезщетението в размер на среднопазарната стойност на ремонта. Горна граница на обезщетението представлява посочената в договора сума.

С приложеното и неоспорено от ищеца заявление за изплащане на обезщетение /л.28 по делото/, е налице изрично искане на застрахованото лице обезщетението да бъде определено съобразно експертна оценка на застрахователя. Както бе отбелязано по-горе, съдът намира, че това изявление на застрахования не отнема правото му да претендира действителния размер на понесените вреди при наличие на спор, отнесен пред съд.

Безспорно клаузите на КЗ имат приоритет пред клаузите на ОУ въпреки зачитане на договорната свобода между страните при сключване на имуществената застраховка. Цитираната от застрахователя клауза от „Оценка на щетите и размер на обезщетението” от ОУ, препраща при определяне размера на обезщетението по цена съобразно експертна оценка, което директно противоречи на закона, а и на утвърдената практика при приложение на нормата на чл.400 КЗ. Освен това, по делото не са събрани доказателства застрахованото лице да е било наясно с Методиката на застрахователя и начина на определяне на обезщетенията. Определеното по този начин обезщетение във всички случаи би се различавало от действителната пазарна цена на щетата в ущърб на потребителя. Поради това съдът намира, че договорът поражда за застрахователя задължение при настъпване на застрахователно събитие да изплати на застрахования обезщетение за претърпените от събитието вреди, чиято стойност се определя от разпоредбата на чл.386 КЗ. При съдебно предявена претенция, съдът е обвързан при определяне размер на обезщетението от императивните правни норми на КЗ /Решение по в.т.д.№829/2020г. на ВОС; Решение по т.дело №850/2020г. на ВОС; Решение по в.т.д. № 1760/2019г. на ВОС/.

По отношение на възражението за наличието на хипотеза на подзастраховане.

По аргумент от чл. 389 КЗ, подзастраховане е налице, когато застрахователната сума по договора е по-малка от действителната /в случая -

възстановителната/ стойност на имуществото. Според посочената норма, извън случаите по чл. 387, ал. 1, ако е уговорена по-малка застрахователна сума от действителната, съответно възстановителната, стойност на застрахованото имущество и то погине или бъде повредено, застрахователят обезщетява пълния размер на вредата до размера на застрахователната сума.

Според ал. 2, ако застрахователният договор е сключен с уговорка за пропорционално обезщетяване, обезщетението се определя според съотношението между застрахователната сума и действителната, съответно възстановителната, стойност.

Дори и да се приеме, че е приложима хипотеза на подзастраховане, то обезщетението следва да се определи при условията на чл. 389, ал. 2 КЗ /видно от застрахователната полица, не се касае до случай на чл. 387, ал. 1 ГПК/.

В Общите условия /чл. 21 и чл.22/ се съдържа уговорка по смисъла на чл. 389, ал. 2 КЗ, която съдът не намира да противоречи на закона. Същата касае именно случаите по чл. 389 КЗ на подзастраховане. Дори и в тази хипотеза, застрахователят отговаря до 10292.08 лв..

Не е спорно, че застрахователят е изплатил обезщетение в размер на 61.02 лева.

Съдът кредитира заключението на вещото лице, от което се установи, че необходимата стойност за отремантирането на щетите възлиза на 590.88 лв. по средни пазарни цени към датата на събитието.

Предвид установения размер на претърпените щети и след приспадане на вече заплатеното застрахователно обезщетение, съдът намира, че предявеният частичен иск следва да бъде уважен, ведно със законна лихва върху нея, считано от 24.11.2020г. до окончателното изплащане на сумата. Според чл.409 КЗ застрахователят дължи лихва за забава върху застрахователното обезщетение, след изтичане срока по чл.405 КЗ, освен в случаите на чл.380, ал.3 КЗ. Наред с това съгласно чл.497, ал.1 КЗ лихва за забава се дължи, ако застрахователят не е определил и изплатил в срок обезщетение, считано от по-ранната от двете дати-от изтичането на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл.106, ал.3 КЗ или от изтичането на срока по чл.496, ал.1 КЗ, освен в случаите, когато увреденото лице не е представило доказателства, поискани от застрахователя по реда на чл.106 КЗ за установяване на основанието и размера на претендираното застрахователно обезщетение. В разглежданият казус, в отговор на предявена претенция от ищцата, застрахователят не е поискал по реда на чл.106, ал.3 КЗ от същата да представи доказателства. Ето защо застрахователят е изпаднал в забава с изтичането на срока от 15 работни дни от предявяването на застрахователната претенция, с която са му представени всички налични и необходими доказателства.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК и направеното искане, разноските извършени от ищеца следва да му бъдат заплатени от ответника срещу когото е уважен иска. Реализираните разноски са в общ размер на 610 лева /50 лв. - държавна такса; 200 лв. – депозит вещо лице и 480 лева с ДДС възнаграждение за защита и съдействие от един адвокат/.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАД А, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. *** **да заплати** на Г. С. А., ЕГН *****, адрес: гр. ***, сумата в размер на **263.82 лв.** /двеста шестдесет и три лева и 0.82 ст./ - **частичен иск** от общо 568.98 лева, представляваща претърпени от ищеца имуществени вреди в резултат от настъпилото на 28.10.2020г. застрахователно събитие с увредения лек автомобил Ауди А3, с рег. № ***, ведно със законна лихва върху нея считано от 24.11.2020г. до окончателното изплащане на сумата, **на основание 405, ал. 1 и чл.409 КЗ.**

ОСЪЖДА ЗАД А, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. *** **да заплати** на Г. С. А., ЕГН *****, адрес: гр. *** сумата **730 лв.** /седемстотин и тридесет лева/, представляваща сторените в настоящото производство съдебно-деловодни разноски, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Варненски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Варна: _____